

VCM-ENQUETE
OPERATIONELE STAND VAN ZAKEN
MESTVERWERKING IN VLAANDEREN
juli 2008 – juni 2009

INHOUDSTAFEL

Samenvatting	1
Inleiding.....	2
1. Respons	3
2. Realisaties op vandaag: operationele stand van zaken (periode van 1 juli 2008 tot 30 juni 2009)	3
2.1 Operationele mestverwerkingscapaciteit.....	3
2.1.1 Huidige operationele mestverwerkingscapaciteit	3
2.1.2 Evolutie van de operationele mestverwerkingscapaciteit.....	6
2.1.3 Provinciale indeling van de mestverwerkingscapaciteit	9
2.1.4 Aantal mestverwerkingsbedrijven en geografische spreiding.....	11
2.1.5 Soorten technieken	14
2.2 Vergelijking operationele, beschikbare en vergunde capaciteit	16

SAMENVATTING

De mestverwerkingscapaciteit in Vlaanderen is het afgelopen jaar opnieuw opmerkelijk gestegen. Uit de recentste resultaten van de VCM-enquête blijkt dat er in de periode tussen 1 juli 2008 en 30 juni 2009 in Vlaanderen ongeveer 21,5 miljoen kg stikstof uit dierlijke mest werd verwerkt. Circa 10,9 miljoen kg van de verwerkte stikstof werd gerealiseerd door de export en verwerking van pluimveemest, terwijl bijna 9,2 miljoen kg van de verwerkte stikstof gerealiseerd werd via de verwerking van varkensmest. In vergelijking met de resultaten van de VCM-enquête van 2008 (periode tussen 1 juli 2007 en 30 juni 2008) is de operationele mestverwerkingscapaciteit met ongeveer 1,8 miljoen kg stikstof gestegen.

In vergelijking met de voorgaande jaren is er vooral een stijging van de verwerking van varkensmest. Dit is voornamelijk te verklaren door het opstarten van een aantal nieuwe biologische mestverwerkingsinstallaties en vergistingsinstallaties met nageschakelde technieken. De verwerking van pluimveemest is constant gebleven, terwijl de export van ruwe pluimveemest een daling vertoonde.

Vlaanderen telt momenteel 112 operationele mestverwerkingsinstallaties, waarvan er zich ongeveer 60% in West-Vlaanderen situeren. 97 daarvan zijn vaste installaties, ingeplant in agrarisch gebied. 12 installaties zijn gevestigd op een industrieterrein, terwijl nog op slechts 3 landbouwbedrijven mest verwerkt wordt via een mobiele installatie.

De meest toegepaste techniek is de biologie, een techniek voor de verwijdering van stikstof uit de dunne fractie van vooral varkensmest na scheiding. De meeste stikstof wordt echter nog altijd verwerkt in de biothermische drooginstallaties waar pluimveemest samen met dikke fractie van varkensmest wordt behandeld. In tweede instantie vormen de biologische belangrijke stikstofverwerkers.

Copyright/Disclaimer

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het VCMvzw veelevoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, offset, fotokopie of microfilm of in enige digitale, elektronische, optische of andere vorm of het reproduceren ten behoeve van een onderneming, organisatie of instelling of voor eigen oefening, studie of gebruik, welk(e) niet strikt privé van aard is.

INLEIDING

Het VCM schetst jaarlijks aan de hand van haar enquête een beeld van de mestverwerkingscapaciteit in Vlaanderen en de mestverwerkingstechnieken die vandaag operationeel zijn. Hiervoor worden alle houders van een milieuvergunning voor mestverwerking en de bedrijven die een milieuvergunningsaanvraag lopende of in voorbereiding hebben, aangeschreven.

Aan de hand van de gegevens uit deze enquête wordt een oplijsting gemaakt van de vergunde, de beschikbare en de operationele mestverwerkingscapaciteit.

- Vergunde mestverwerkingscapaciteit: het aantal ton mest waarvoor een milieuvergunning voor verwerking is toegekend.
- Beschikbare mestverwerkingscapaciteit: het aantal ton mest waarvoor een verwerkingsinstallatie beschikbaar is, m.a.w. het aantal ton mest dat in de gebouwde installatie maximaal verwerkt kan worden wanneer ze op volle capaciteit draait.
- Operationele mestverwerkingscapaciteit: het aantal ton mest dat effectief verwerkt is.

In het kader van deze enquête wordt enkel de milieuvergunning in rekening gebracht. De meeste mestverwerkingsinstallaties (met uitzondering van de mobiele systemen of de installaties die binnen bestaande gebouwen worden opgesteld) dienen tevens over een stedenbouwkundige vergunning te beschikken.

Bij het berekenen van de operationele mestverwerkingscapaciteit wordt enkel de verwerkte mest in rekening gebracht. De bewerking van mest wordt in deze enquête buiten beschouwing gelaten. De mest is verwerkt wanneer de nutriënten niet op Vlaamse landbouwgrond terechtkomen. Hiervoor bestaan er verschillende mogelijkheden. Een eerste mogelijkheid is de export van ruwe pluimveemest of paardenmest. Een tweede mogelijkheid is de behandeling van mest tot een exportwaardig eindproduct. Behandelde dierlijke mest kan ook afgezet worden in tuinen, parken en plantsoenen. Een vierde mogelijkheid is de omzetting van stikstof naar het milieuneutrale stikstofgas N₂. Tot slot behoort de omzetting van dierlijke mest-nutriënten naar kunstmeststoffen tot de mogelijkheden.

In het kader van deze enquête worden tevens de substraatbereiders (leveranciers van substraat aan champignonkwekerijen) bevroegd. Hierbij wordt rekening gehouden met de hoeveelheid pluimveemest en paardenmest die via deze bedrijven verwerkt wordt. Enkel de niet-buitenlandse pluimveemest en paardenmest wordt in deze enquête opgenomen bij de operationele capaciteit.

1. RESPONS

Dit jaar kon de enquête voor de eerste maal elektronisch worden ingevuld. In totaal werden 239 bedrijven aangeschreven met de vraag om de enquête online via de VCM website in te vullen. Van de 239 aangeschreven bedrijven hebben 50 bedrijven laten weten dat ze geen mest (meer) verwerken. Van de overige 189 hebben 78 bedrijven de enquête online ingevuld. Veertig bedrijven hebben de enquête ingevuld op papier en doorgefaxt. De overige 71 bedrijven die tot dan niet gereageerd hadden, werden telefonisch gecontacteerd. De gegevens bekomen via fax en telefoon werden online ingevuld door het VCM secretariaat. In totaal werden de gegevens van 189 bedrijven in de enquête opgenomen.

2. REALISATIES OP VANDAAG: OPERATIONELE STAND VAN ZAKEN (PERIODE VAN 1 JULI 2008 TOT 30 JUNI 2009)

2.1. OPERATIONELE MESTVERWERKINGSCAPACITEIT

2.1.1. HUIDIGE OPERATIONELE MESTVERWERKINGSCAPACITEIT

Vlaanderen telt een **operationele mestverwerkingscapaciteit van 21,5 miljoen kg N**. De operationele mestverwerkingscapaciteit wordt voor een groot deel gerealiseerd door de verwerking van pluimveemest (10,9 miljoen kg N). De verwerking van varkensmest levert een operationele capaciteit van ruim 9 miljoen kg N

In tabel 1 worden de door de mestverwerkers opgegeven verwerkte tonnages van dierlijke mest weergegeven per mestsoort, samen met de door het VCM berekende verwerkte hoeveelheden stikstof en fosfaat. Voor varkensmest wordt daarbij een onderscheid gemaakt tussen totale verwerking van ruwe varkensmest, verwerking van dunne fractie en verwerking van dikke fractie. Onder de totale verwerking van varkensmest wordt de capaciteit gerekend van installaties waar mest gedroogd wordt of waar meerdere technieken na elkaar toegepast worden zodat een volledige verwerking gerealiseerd wordt. De capaciteit van vergistingsinstallaties met nageschakelde technieken (zoals droging, filtratie, biologische zuivering van het digestaat), die eindproducten produceren die rechtsreeks kunnen geëxporteerd worden, werd hier ook onder gerekend. De verwerking van dikke fractie van varkensmest is uitgedrukt in ton dikke fractie. Bij de andere mestsoorten en mestfracties is de capaciteit weergegeven in ton ruwe mest.

Pluimveemest kan volgens de Europese Verordening 1774/2002 als ruwe mest geëxporteerd worden, in tegenstelling tot bijvoorbeeld varkensmest. De nutriënten uit de geëxporteerde ruwe pluimveemest worden, volgens de definitie van mestverwerking, aanzien als verwerkt. In deze enquête werd zowel de pluimveemest die als ruwe mest geëxporteerd werd (bron: VLM-Mestbank oktober 2009), als de pluimveemest die voorafgaand aan export eerst een behandeling onderging (bron: geënquêteerde bedrijven), in rekening gebracht.

TABEL 1: De operationele mestverwerkingscapaciteit in Vlaanderen (periode 1 juli 2008 – 30 juni 2009) uitgedrukt in ton ruwe mest en de overeenkomstige verwerkte hoeveelheid stikstof (kg) en fosfaat (kg) op basis van richtcijfers (tabel 2).

		Ton ruwe mest	N (kg)	P₂O₅ (kg)
Varkensmest	Totale verwerking	201.528	1.632.377	906.876
	Verwerking dunne fractie	1.078.930	5.507.293	7.479
	Verwerking dikke fractie	166.391 ^a	2.045.349	1.904.753
Pluimveemest	Export verwerkte mest	299.820	8.089.144	5.891.463
	Export ruwe mest ^b	101.245	2.803.509	2.073.098
Rundveemest		61.283	435.109	177.721
Kalvergier		52.000	156.000	67.600
Andere mest ^c		18.918	187.288	251.609
Paard		139.691	708.387	358.838
TOTAAL			21.564.457	11.639.437

a Uitgedrukt in ton dikke fractie van varkensmest

b bron: VLM-Mestbank oktober 2009

c Andere mest: digestaat, mest van nertsen, schapen, geiten, konijnen, ...

Voor het berekenen van de hoeveelheid verwerkte stikstof en fosfaat per ton ruwe mest werden voor de verschillende mestsoorten en de verschillende mestfracties gemiddelde richtcijfers gebruikt, zoals weergegeven in tabel 2. Vorig jaar werd ook gewerkt met de door de mestverwerkers opgegeven verwerkte hoeveelheden stikstof en fosfaat. Vermits deze cijfers meestal niet voorhanden waren, werd ervoor gekozen om alle berekeningen te doen op basis van de richtcijfers. Deze richtcijfers zijn gebaseerd op gegevens uit het rapport "Best Beschikbare Technieken (BBT) voor Mestverwerking" (VITO, 2007), richtwaarden aangegeven door de VLM-Mestbank en verwerkingspercentages, zoals doorgegeven door de geënquêteerde bedrijven. Dit zijn bijgevolg forfaitaire richtcijfers, op basis van forfaitaire mestinhouden.

TABEL 2: Richtcijfers, gebruikt voor het berekenen van de hoeveelheid verwerkte stikstof en fosfaat per ton ruwe mest

		kg N verwerkt per ton	kg P₂O₅ verwerkt per ton
	Totale verwerking	8,10	4,5
Varkensmest	Biologische behandeling	5,00	0,00
	Fysicochemische behandeling	3,44	0,83
	Bekalking	3,55	0,00
	Elektrolyse	5,31	2,77
	Filtratie	0,49	0,50
	Verwerking dikke fractie	12,30	11,46
Pluimveemest		26,98	19,65
Rundveemest		7,10	2,90
Kalvergier		3,00	1,30
Paardenmest		5,07	2,57
Andere mest (schapen, geiten, nertsen, ...)		9,9	13,3

In vergelijking met de gegevens van het jaarlijkse voortgangsrapport van de Mestbank, waar tevens de verwerkte hoeveelheden stikstof en fosfaat gepubliceerd worden, ligt de berekende verwerkte hoeveelheid stikstof in deze enquête op basis van bovenvermelde richtcijfers iets lager. Er wordt melding gemaakt van 22,5 miljoen kg N uitgereikte mestverwerkingscertificaten (MVC's) in 2008. Het verschil tussen de cijfers in het voortgangsrapport en de verwerkte hoeveelheden uit deze enquête kan toegeschreven worden aan verschillende redenen:

- Er is een verschil in de beschouwde periode: Het voortgangsrapport geeft de cijfers weer per kalenderjaar, terwijl de VCM-enquête handelt over de periode van juli 2008 tot en met juni 2009.
- In de enquête wordt gerekend met forfaitaire mestinhouden terwijl de MVC's worden berekend op basis van transportdocumenten en nutriëntenbalansen waarop richtwaarden of analysewaarden staan vermeld.
- In de enquête wordt geen rekening gehouden met het specifieke vaste verwerkingspercentage van de installatie.

De vergelijking tussen de cijfers uit deze enquête en deze uit het voortgangsrapport van de Mestbank dient bijgevolg steeds met bovenstaande kanttekeningen geïnterpreteerd te worden.

2.1.2. EVOLUTIE VAN DE OPERATIONELE MESTVERWERKINGSCAPACITEIT

De operationele mestverwerkingscapaciteit in opeenvolgende jaren sinds 2002 (op basis van de vorige VCM-enquêtes) is weergegeven in tabel 3 en in figuur 1. Hieruit blijkt dat de stijgende trend van de globale mestverwerkingscapaciteit die de laatste jaren werd waargenomen zich ook in het afgelopen jaar heeft verder gezet.

- De **totale verwerking van ruwe varkensmest** vertoonde een **sterke toename in 2008-2009** ten opzichte van 2007-2008 (+66% ton mest, tabel 3). Deze toename is nagenoeg voor de helft te verklaren (+33% ton mest) door de capaciteit in 5 nieuw opgestarte vergistingsinstallaties met nageschakelde technieken. De rest van de toename is te verklaren door een stijging van de operationele capaciteit in reeds bestaande installaties.
- De **verwerking van dunne fractie van varkensmest** is de voorgaande jaren telkens toegenomen, en vertoonde eveneens een **sterke stijging in 2008-2009** ten opzichte van 2007-2008 (+37% ton mest, tabel 3). Deze stijging is deels te wijten aan de opstart van een aantal nieuwe biologische mestverwerkingsinstallaties (het aantal operationele biologiën is toegenomen met 8 ten opzichte van 2007-2008), en deels door de uitbreiding van de operationele capaciteit van reeds operationele installaties.
- Ook de **verwerking van dikke fractie van varkensmest is verder gestegen** ten opzichte van 2007-2008 (+18% ton mest, tabel 3). Deze stijging kan eveneens verklaard worden door de toename van het de operationele capaciteit in biologische mestverwerkingsinstallaties.
- De **export van behandelde pluimveemest** is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2007-2008. De export na verwerking omvat tevens de pluimveemest die als grondstof gebruikt wordt voor de substraatbereiders, die substraat leveren aan de champignonkwekerijen.
- De **export van ruwe pluimveemest** is afgenomen ten opzichte van 2007-2008 (-23% ton mest, tabel 3).
- De verwerking van rundveemest, kalvergier en andere mest vertoont een duidelijke groei ten opzichte van 2007-2008 (+41%, +66% en +42% ton mest respectievelijk, tabel 3).

TABEL 3: De operationele mestverwerkingscapaciteit in Vlaanderen

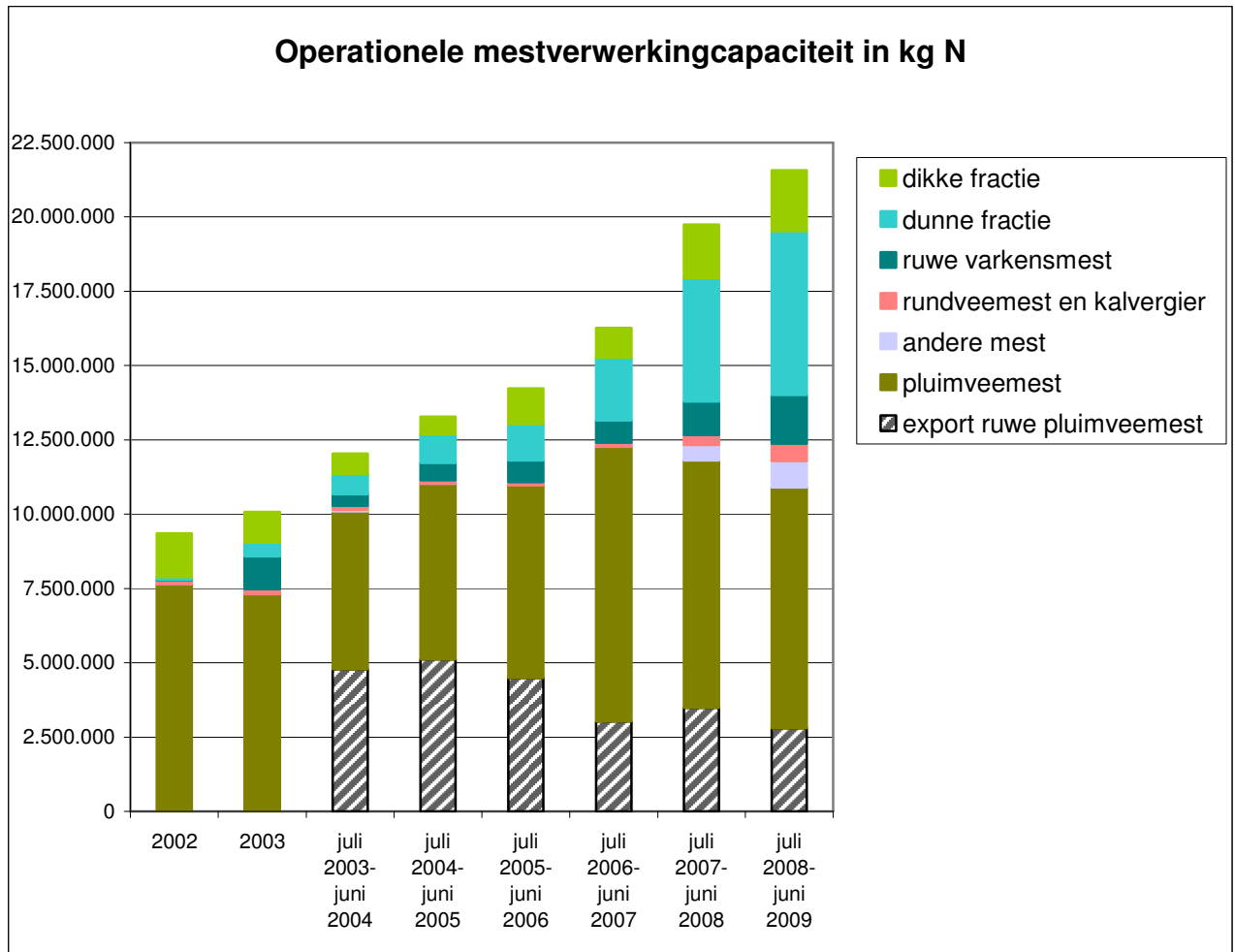
in de jaren 2002, 2003, 2003-2004, 2004-2005, 2005-2006, 2006-2007, 2007-2008
en 2008-2009 uitgedrukt in ton ruwe mest

		2002 ^b	2003 ^b	Juli 2003- juni 2004	Juli 2004- juni 2005	Juli 2005- juni 2006	Juli 2006- juni 2007	Juli 2007- juni 2008	Juli 2008- juni 2009
Varkens mest	Totale verwerking	2.800	136.470	47.547	72.418	90.845	92.766	121.317	201.528
	Verwerking dunne fractie	26.843	132.953	149.032	230.189	275.312	453.158	789.719	1.078.930
	Verwerking dikke fractie^a	119.900	84.000	55.053	47.698	96.575	81.291	140.685	166.391
Pluim- veemest	Verwerking pluimveemest	43.481	72.561	196.957	219.365	239.830	342.569	300.309	299.820
	Export zuivere mest	239.979	152.599	177.290	189.541	166.583	112.200	131.295	101.245
	Rundveemest	/	11.000	4.500	2.300	3.490	4.800	43.571	61.283
	Kalvergier	40.150	28.000	31.296	30.608	29.000	33.513	31.377	52.000
	Andere mest	/	/	5.500	500	500	400	112.037	158.609

^a Uitgedrukt in ton dikke fractie van varkensmest

^b De VCM-enquêtes in 2002 en 2003 werden afgenomen in de zomer waarbij de operationele capaciteit werd opgevraagd voor het lopende kalenderjaar. Dit betekent dat de mestverwerkers hun capaciteit dienden in te schatten voor het komende half jaar en dit bij de verwerking van het voorbije half jaar telden. In de zomer van 2003 verwachtten enkelen dat hun pas opgestarte installatie vlot volle capaciteit ging halen in het najaar van 2003. Dit bleek echter niet het geval doordat de opstart langer duurde dan verwacht. Hierdoor maakten ze een overschatting van de verwachte capaciteit in 2003. Dit verklaart de schijnbare daling van operationele capaciteit in 2003-2004.

FIGUUR 1: Evolutie van de operationele mestverwerkingscapaciteit in Vlaanderen
 (jaren 2002, 2003, 2003-2004, 2004-2005, 2005-2006, 2006-2007, 2007-2008 en
 2008-2009 in kg **stikstof**)

2.1.3. PROVINCIALE INDELING VAN DE MESTVERWERKINGSCAPACITEIT

In tabel 4 en figuur 2 wordt de operationele mestverwerkingscapaciteit weergegeven per provincie in Vlaanderen.

Hieruit blijkt dat mestverwerking **vooral in West-Vlaanderen** operationeel is, waar tevens de grootste noodzaak voor mestverwerking geldt (Tabel 4) . De provincie Antwerpen heeft de tweede grootste operationele mestverwerkingscapaciteit (op basis van ton ruwe mest), gevolgd door de provincies Oost-Vlaanderen en Limburg.

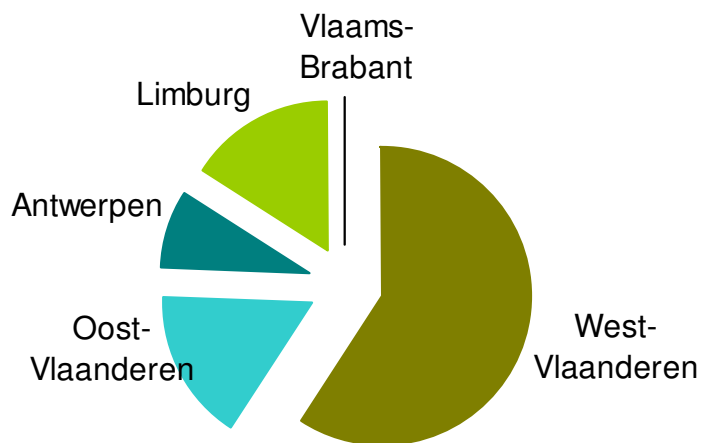
Op het vlak van aantal kg N verwerkt staat de provincie West-Vlaanderen op kop met 59% van de totale mestverwerkingscapaciteit uitgedrukt in kg N. Oost-Vlaanderen en Limburg volgen op de tweede plaats met 16%, en tenslotte Antwerpen met 9%. (Figuur 2).

TABEL 4: De operationele mestverwerkingscapaciteit per provincie in Vlaanderen
(uitgedrukt in ton ruwe mest)

		TOTAAL	West-VI.	Limburg	Oost-VI.	Antw.	VI-Br
Varkensmest	Totale verwerking	201.528	152.652	5.876	22.000	21.000	-
	Verwerking dunne fractie	1.078.930	804.048	-	111.097	163.785	-
	Verwerking dikke fractie*	166.391	77.579	30.000	51.812	7.000	-
Pluimveemest (excl. export ruwe mest)		299.820	155.630	77.085	58.105	9.000	-
Rundveemest		61.283	33.475	7.000	11.594	9.214	-
Kalvergier		52.000	-	-	-	52.000	-
Andere mest		158.609	63.200	83.268	1.218	10.923	-
TOTAAL			1.286.584	203.229	255.826	272.922	-

* Uitgedrukt in ton dikke fractie van varkensmest

FIGUUR 2: Spreiding van de operationele mestverwerkingscapaciteit per Vlaamse provincie (in kg N, exclusief export ruwe pluimveemest)

2.1.4. AANTAL MESTVERWERKINGSBEDRIJVEN EN GEOGRAFISCHE SPREIDING

In Vlaanderen doen momenteel **112 bedrijven** aan mestverwerking (tabel 5). 97 daarvan zijn **vaste installaties**, ingeplant in agrarisch gebied. Twaalf installaties zijn ingeplant op een bedrijventerrein, waarbij de mest van tientallen veehouders centraal verwerkt wordt. De overige 3 landbouwbedrijven passen **mobiele verwerking** toe, waarbij een installatie van het ene bedrijf naar het andere getransporteerd wordt om gedurende een bepaalde periode tijdens het jaar de mest op dat bedrijf te verwerken.

Van de 112 operationele mestverwerkingsprojecten werken er zes in coöperatief verband. Bij 60 projecten wordt mest van derden mee verwerkt.

In tabel 5 worden de aantallen operationele mestverwerkingsbedrijven per provincie weergegeven met een indeling volgens de bedrijfsvorm en inplantingsplaats. In figuur 4 wordt de geografische situering van de diverse operationele bedrijven in Vlaanderen weergegeven.

TABEL 5: Het aantal operationele mestverwerkingsinstallaties per provincie en ingedeeld naar bedrijfsvorm en inplantingsplaats

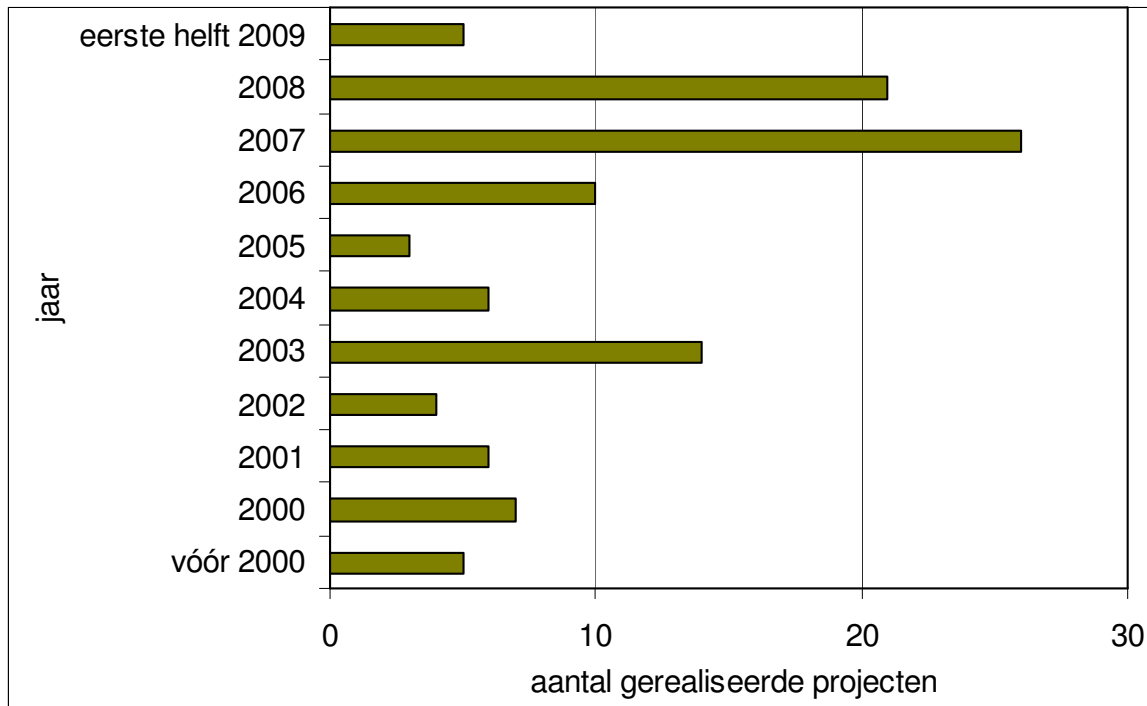
	TOTAAL	West-Vl.	Oost-Vl.	Antw.	Limburg	VI-Br
Vaste installatie in agrarisch gebied*	97	62	10	21	3	1
Vaste installatie op een bedrijventerrein	12	7	2	1	2	0
Mobiele installatie op landbouwbedrijf	3	0	0	3	0	0
Totaal aantal operationele installaties	112	69	12	25	5	1

* al de op de gewestplannen, plannen van aanleg en ruimtelijke uitvoeringsplannen aangegeven gebieden bestemd voor de landbouw in de ruime zin, zoals agrarisch gebied, landschappelijk waardevol agrarisch gebied, agrarisch gebied met ecologische waarde, enzovoort.

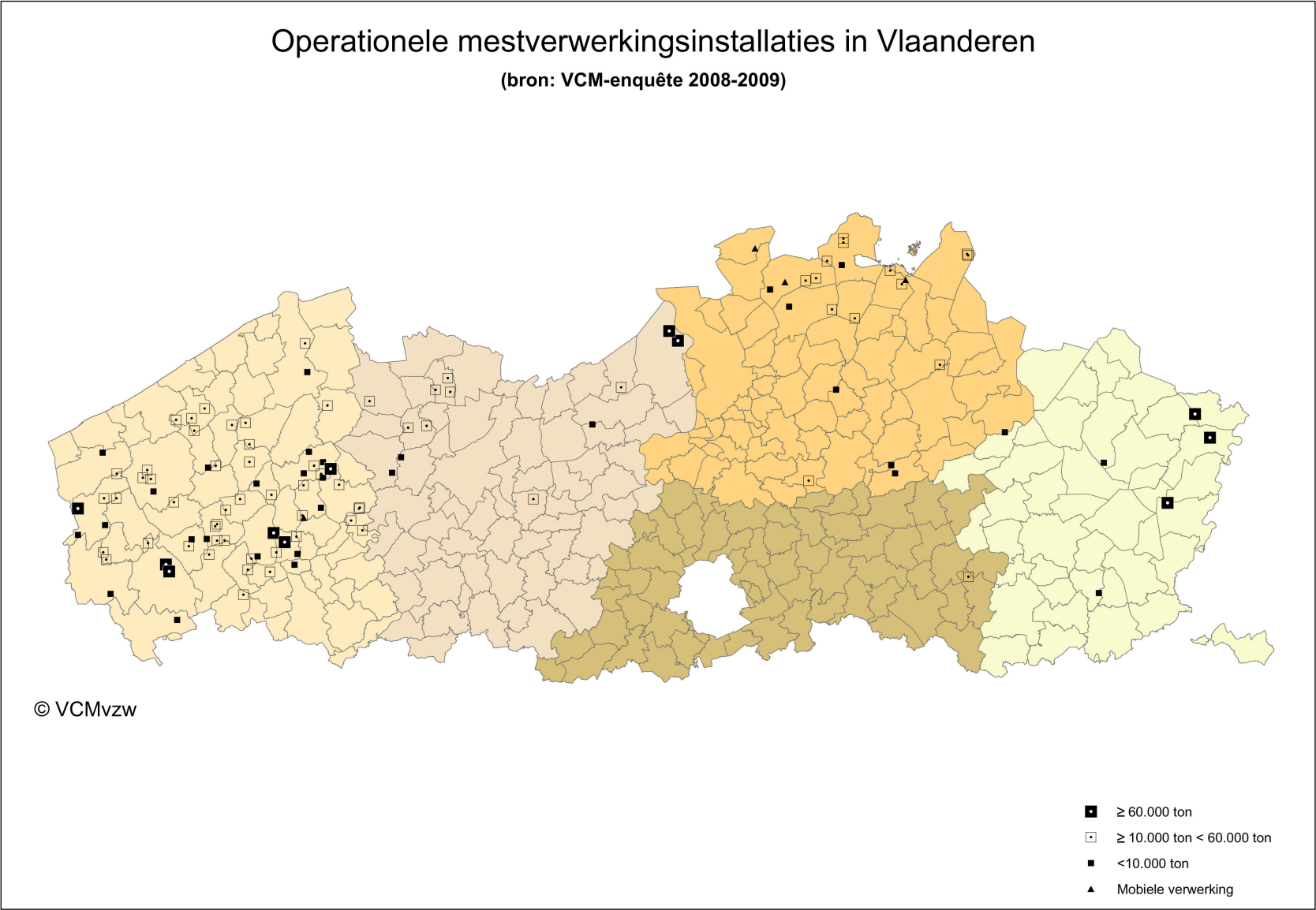
In vergelijking met vorig jaar is het totaal aantal operationele installaties gedaald van 131 naar 112. Deze sterke daling is voornamelijk te verklaren door een sterke daling van 25 naar 3 landbouwbedrijven die aan VCM hebben laten weten dat zij op hun bedrijf nog een mobiele verwerking (electrolyse) toepassen. In 2008 werd een ander mobiel verwerkingsysteem (fysico-chemie) immers definitief uit omloop genomen. Daartegenover staat dus een groei van 106 naar 109 vaste installaties.

In figuur 3 wordt het aantal gerealiseerde mestverwerkingsprojecten weergegeven, volgens het jaar van realisatie. Hieruit blijkt dat er in het jaar 2007 het **meest mestverwerkingsprojecten gerealiseerd zijn**.

FIGUUR 3: Het aantal operationele mestverwerkingsprojecten, ingedeeld per jaar van realisatie

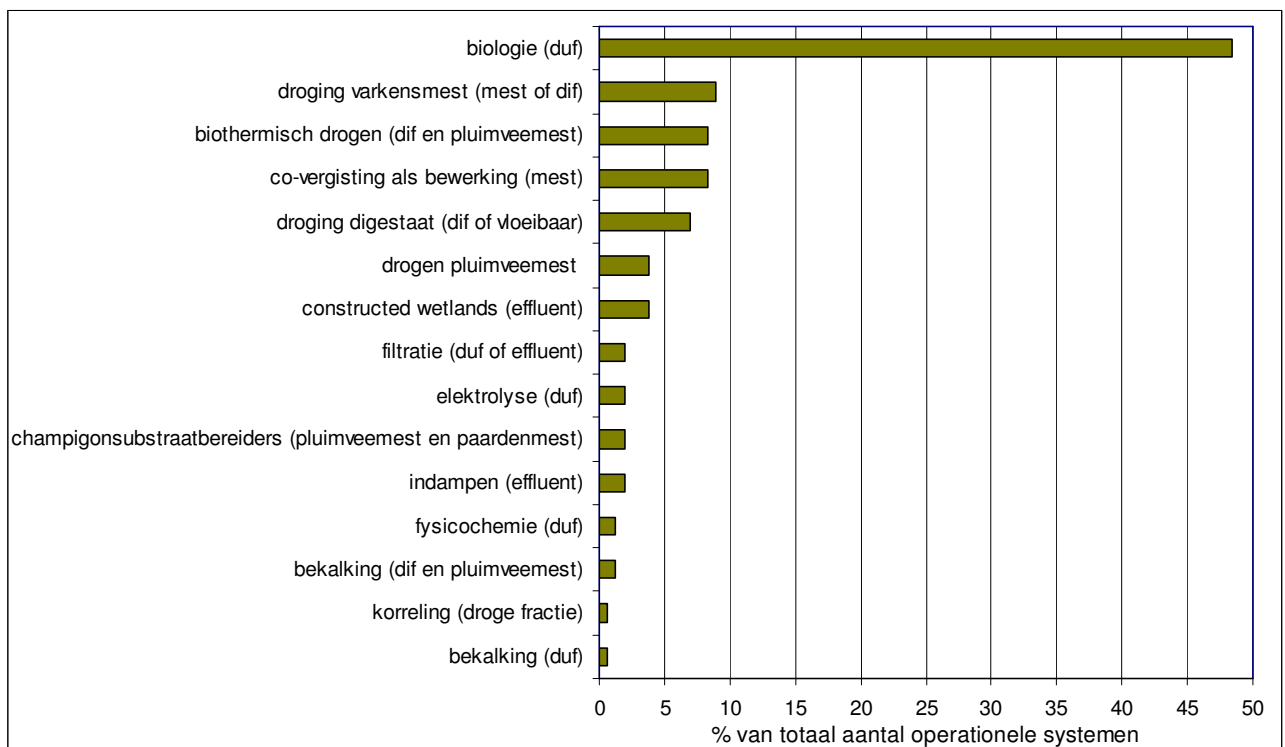
FIGUUR 4: De geografische situering van de diverse operationele mestverwerkingsinstallaties in Vlaanderen

2.1.5 SOORTEN TECHNIEKEN

Bij de verwerking van mest worden verschillende technieken toegepast. Figuur 5 geeft een overzicht van de verschillende werkzame technieken, ingedeeld volgens het aantal keer dat ze worden toegepast als percentage van het totale aantal operationele systemen. Deze vergelijking geeft het genomen initiatief voor mestverwerking weer. **De meeste gebruikte techniek is de biologie.** Bij een biologie wordt de stikstof in de dunne fractie na scheiding via nitrificatie en denitrificatie omgezet naar het milieuneutrale stikstofgas N_2 . Daarnaast zijn droging van varkensmest en pluimveemest en de biothermische droging van de dikke fractie van varkensmest samen met pluimveemest veel gehanteerde technieken. Het biothermisch drogen gebeurt meestal in grote centrale mestverwerkingsinstallaties, waar de mest van tientallen veehouders verwerkt wordt.

FIGUUR 5: Het aantal toegepaste operationele mestverwerkingsystemen als percentage van het totale aantal operationele systemen (exclusief export ruwe pluimveemest)

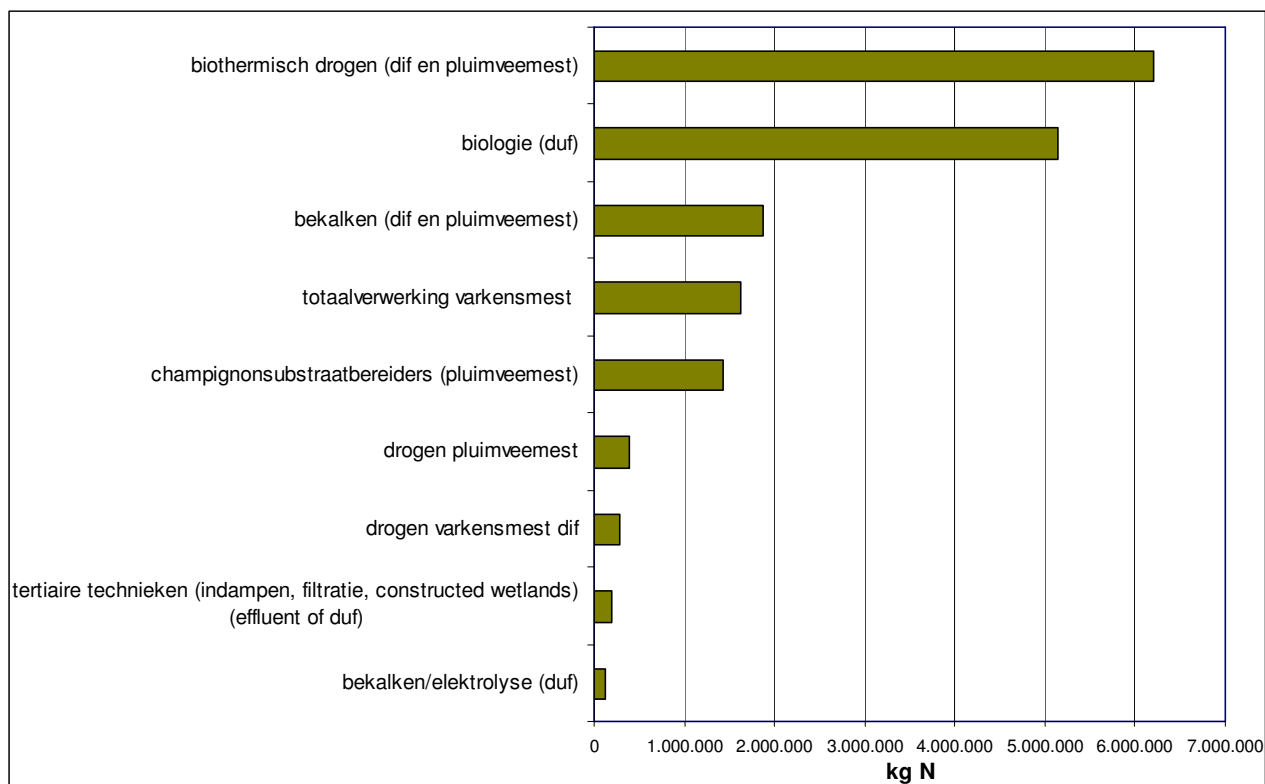
dof: dunne fractie van varkensmest

dif: dikke fractie van varkensmest

effluent: restfractie na biologische behandeling van de dunne fractie

De capaciteit van de verschillende mestverwerkingsinstallaties verschilt sterk waardoor bepaalde technieken leiden tot een grotere verwerkingscapaciteit in vergelijking met andere. Dit wordt geïllustreerd in figuur 6. **De grootste hoeveelheid stikstof wordt verwerkt en verwijderd via de export van biothermisch gedroogde pluimveemest en dikke fractie van varkensmest.**

FIGUUR 6: De operationele mestverwerkingscapaciteit per techniek (uitgedrukt in kg N)
(exclusief export ruwe pluimveemest)

2.2. VERGELIJKING OPERATIONELE, BESCHIKBARE EN VERGUNDE CAPACITEIT

Zoals reeds vermeld in de inleiding, be vraagt deze enquête de exploitanten over de milieuvergunde, beschikbare en operationele verwerkingscapaciteit:

- Vergunde mestverwerkingscapaciteit: het aantal ton mest waarvoor een milieuvergunning voor verwerking is toegekend.
- Beschikbare mestverwerkingscapaciteit: het aantal ton mest waarvoor een verwerkingsinstallatie beschikbaar is, m.a.w. het aantal ton mest dat in de gebouwde installatie maximaal verwerkt kan worden wanneer ze op volle capaciteit draait.
- Operationele mestverwerkingscapaciteit: het aantal ton mest dat effectief verwerkt is.

Niet alle vergunde mestverwerkingsinstallaties worden gebouwd en niet alle gebouwde installaties behalen onmiddellijk hun volledige capaciteit. Hierdoor is er een verschil tussen de respectievelijke milieuvergunde, beschikbare en operationele capaciteit (tabel 6). **De beschikbare verwerkingscapaciteit** was in de periode 2008-2009 globaal gezien **40% kleiner dan de milieuvergunde capaciteit**, terwijl **de operationele capaciteit** op haar beurt ongeveer **30% kleiner was dan de beschikbare capaciteit**. In vergelijking met de vorige jaren wordt deze discrepantie tussen milieuvergunde, beschikbare en operationele capaciteit echter steeds kleiner. **De beschikbare en de operationele capaciteit zijn in de periode 2008-2009 namelijk met respectievelijk 20% en 31% gestegen** ten opzichte van de gerapporteerde beschikbare en operationele capaciteiten in de VCM-enquête 2008.

Het niet realiseren van bepaalde mestverwerkingsprojecten was vroeger vooral te wijten aan de onstabiele wetgeving en de onduidelijke bestaanszekerheid van de sector. **Als VCM stellen we vast dat nagenoeg alle installaties die op vandaag vergund worden, ook effectief gerealiseerd worden.** Wel wordt het verkrijgen van de nodige vergunningen bemoeilijkt door het veelvuldig voorkomen van buurtprotest.

In vergelijking met voorgaande jaren is **de kloof tussen de milieuvergunde en de beschikbare capaciteit** ook kleiner geworden doordat vele vergunningen reeds vervallen zijn. De huidige kloof tussen de milieuvergunde en beschikbare capaciteit is in hoofdzaak toe te schrijven aan installaties die recent vergund zijn en die nog gebouwd moeten worden (of in opbouw zijn) of die hun stedenbouwkundige vergunningsaanvraag nog lopende hebben.

De voornaamste reden voor het **verschil tussen de beschikbare en operationele capaciteit** is dat jaarlijks een aantal installaties zich nog in opstartfase bevinden. Deze opstartperiode kan variëren van enkele weken tot enkele maanden of jaren, afhankelijk van de techniek. Tevens draaien een aantal installaties onder hun maximale capaciteit omwille van verschillende redenen zoals beperkingen in exportperiodes, tekort aan opslagcapaciteit, verminderde arbeidsinput tijdens de nacht,

TABEL 6: De vergelijking tussen de operationele, beschikbare en vergunde mestverwerkingscapaciteit in Vlaanderen (ton ruwe mest/jaar)

	Milieuvergunde capaciteit¹	Beschikbare capaciteit	Operationele capaciteit
Ruwe varkensmest	2.020.473	1.595.736	1.280.458
Dikke fractie varkensmest ²	157.000	233.558	166.391
Pluimveemest	356.630	455.425	299.820
Rundveemest	26.300	120.952	61.283
Kalvergier	56.000	63.850	52.000
Andere mest/gemengde mest	2.348.000	460.388	158.609

¹ Bron: Voortgangsrapport Mestbank 2009

² Uitgedrukt in ton dikke fractie van varkensmest

Voor meer inlichtingen of eventuele vragen betreffende deze nota kunt u terecht bij het VCM op volgende coördinaten:

vzwVCM – Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking

Abdijbekerstraat 9

8200 Sint-Andries / Brugge

Tel. 050/407 201

fax 050/407 489

Website: www.vcm-mestverwerking.be

E-Mail: info@vcm-mestverwerking.be

Ellen Thibo

Frederik Accoe

Adviseurs

tel. 050/ 40 72 04

gsm Ellen: 0497/ 52 48 55

gsm Frederik: 0493/ 73 53 19

E-Mail: ellen.thibo@vcm-mestverwerking.be

frederik.accoe@vcm-mestverwerking.be

Met medewerking van en dank aan: Frederik Accoe, Elke Vanlaere, Isabelle Mouton, Ellen Thibo, Lindy Callewaert, Isabelle Vermander en Bart Verstrynge.